

TILVÆKST Grovfoder nr. 29, 22. november 2023

Indhold

- Mark
- Sortslist, vårsæd, 2024
- Regler og tilskud
- Miljø- og klimateknologi 2023 - tilskud til at reducere pesticidforbruget
- Udtagning af lavbundslande
- Biogas
- Vær meget opmærksom inden du underskriver en leverandøraftale

MARK

Sortslist, vårsæd, 2024

Af planterådgiver Thomas Harbo

Så er de nye sortslist for vårsæd 2024 klar. Dyrkningsåret 2023 har været udfordrende med forårstørke og vanskelige høstbetingelser. Dette har også ramt sortsforsøgene, hvor det har været årsag til svingende resultater.

Forsøgene 2023

Dyrkningssæsonen 2023 bød på vanskelige forhold med i første omgang en meget alvorlig forårstørke, som varede til hen imod Sankt Hans, hvor tørken blev afløst af en meget regnfuld sommer, som fortsatte hen over høsten, som var meget vanskelig med kun få virkelig gode høstdage. De svære betingelser har også sat sig sine spor i årets forsøg med korn og bælgssæd, hvor resultaterne er varierende med høje lsd-værdier.

Du kan finde sortslisterne for den enkelte art af vårsæd her.

Markedet for udsæd og handelsgødning

Forsyningssituationen med udsæd til den kommende sæson er også udfordret af den vanskelige høst. Dels har udbyttet i mange marker ligget under det forventede, dels er kvaliteten af den høstede vare ikke i top. Det kan bl.a. aflæses som lave spiringsprocenter, hvor grovwareforretningerne allerede nu kan se, at mange partier af udsæd ikke kan leve op til de gældende regler for spiringsprocent. Det kan derfor blive nødvendigt at dispensere fra kravene, hvilket blot betyder, at der løbende skal bruges større udsædsmængder for at nå de ønskede plantetal.

Denne problematik gør sig gældende for alle varer, og vi bliver rådet til at få købt udsæden, så snart der er overblik over behovet. Især skal du være opmærksom på det, hvis du indgår kontrakt om salg af maltbyg til den kommende sæson. I dette tilfælde bør du sikre dig den nødvendige mængde udsæd, når du underskriver kontrakten, så du ikke kommer til at stå i en situation, hvor du ikke kan få leveret udsæd af maltbyg-sorten med risiko for ikke at kunne opfylde kontrakten.

Den mere usikre forsyningssituation ses også på gødningsmarkedet, hvor det dog har andre årsager. Siden Ruslands invasion af Ukraine har vi skulle vænne os til høje priser og knaphed på udvalgte varer. Priserne har efterhånden fundet et tilnærmelsesvist normalt leje, mens der periodevist stadig er problemer med at skaffe de lidt mere specielle gødningstyper som ammoniumsulfatsalpeter NS 26 13/14/15, NP-startgødninger til majs, som for en stor del har været fremstillet i Rusland, og "skæve" NPK-gødningstyper. For gødningstyperne, hvor der omsættes størst mængder – NS 27 4, NPK 21- 3 -10 m.fl., imødeses der ingen forsyningsproblemer. For gødningerne gælder dog i modsætning til såsæden, at der vil være gødning at få for alle, men dog ikke nødvendigvis af alle de ønskede typer.

Når det er nye tider med knap og usikker vareforsyninger, vil vi anbefale, at du ikke læner dig for godt tilbage, men kontakter din grovvareforretning for køb, når din mark- og gødningsplan er på plads og behovet beregnet.

REGLER OG TILSKUD

Miljø- og klimateknologi 2023 – tilskud til at reducere pesticidforbruget

Af driftsøkonom Maria Eugster Klug

Ansøgningsrunden for ansøgning om tilskud til miljø- og klimateknologi 2023 er åben.

Skal du f.eks. investere i ny radrenser, trænger din marksprøjte til opgradering, eller skal du købe ny marksprøjte eller lign. inden udgangen af januar 2025? Så kan du måske få tilskud hertil. Puljen er historisk høj med 180 mio. kr. Der er ligeledes en særskilt pulje til kartoffelavl på 25 mio. kr.

Der er desuden pulje på 145 mio. kr. til teltoverdækninger på gyllebeholdere, hvor alle typer landbrug kan søge. Mindsteinvestering efter standardomkostninger er nedsat til 100.000 kr.

Der er ligeledes pulje på 70 mio. kr. til tiltag i kvægstalde bl.a. overvågning, fasefodring og gummigulv, hvor mindsteinvestering i indsatsområdet er 300.000 kr.

Fakta om denne ansøgningsrunde

- **Ansøgningsperiode:** 16/11-2023 til 31/1-2024.
- **Tilskud:** 40 % (af standardomkostning fastsat af Landbrugsstyrelsen).
- **Projektperiode:** 1 år fra indsendelse af ansøgning. Tilsagn kan ikke forlænges eller ændres.
- **Kriterier:** Projektet må ikke påbegyndes før ansøgning er indsendt. Udstyr, der søges til, skal være nyt og må ikke leases eller købes med ejendomsforbehold. Mindsteinvestering for at kunne søge er på 300.000 kr. i standardomkostning i dette indsatsområde. CVR-nummeret skal have årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 timer på jordbrugsbedriften ved ansøgningen og i hele projekt- og opretholdelsesperioden. Økologer kan ikke søge under dette indsatsområde.

Teknologier, der kan søges under indsatsområde 6 "Reducere pesticidforbruget i planteavl"

6.1 Udstyr til styring af sektions- eller dyseafblænding i kombination med pletsprøjtning (min. 6 m).

6.2 Injektionssprøjteudstyr til sektions- eller dyseafblænding i kombination med pletsprøjtning og gradueret tildeling (min. 6 m).

6.3 Fronttanksudstyr til sektions- eller dyseafblænding i kombination med pletsprøjtning og gradueret tildeling (min. 6 m).

6.4 Kameraer til kortlægning af ukrudt.

6.5 Aftale om kortlægning af ukrudt (femårig aftale).

6.6 Båndsprøjtningssystem til marksprøjte (min. 15 m).

6.7 Komplet båndsprøjte (max. 15 m).

- 6.8 Sensorbaseret ukrudtssprøjte (grøn vegetation).
- 6.9 Førerløs såning og ukrudtsbekæmpelse mellem afgrøderækker.
- 6.10 Robotbaseret ukrudtslugning i afgrøderækker (min. tre afgrøderækker).
- 6.11 Mikro-pletsprøjtning.
- 6.12 Kornradrenser (min. 6 m og rækkeafstand max. 30 cm).
- 6.13 Radrenser (min. 6 m og rækkeafstand min. 30 cm).
- 6.14 Optrækning og blotlægning af rodukudt.
- 6.15 Luftudstyr til sprøjtebom (min. 6 m).
- 6.16 Destruktion af ukrudtsfrø.
- 6.17 Høst af ukrudtsfrø (min. 10 m arbejdsbredde).

Du kan se en udførlig beskrivelse af teknologierne med obligatoriske elementer og specifikationer, der skal opfyldes, samt standardomkostninger på dette: [Link](#)

For oplysninger og hjælp til ansøgning kontakt: Maria Eugster Klug, tlf. 7660 2372 / mek@sagro.dk, Uffe Ølgaard Bloch, tlf. 7660 2393 / uob@sagro.dk eller Sabrina Svendsen tlf. 9629 6635 / sas@sagro.dk

Udtagning af lavbundslande

Af udtagningskonsulent Karen V. Thomasen

Kan vi leve op til kravene om udtagning af lavbundslande og mindske klimabelastningen?

Overvej at gå med i frivillige aftaler

Det er gratis at få den indledende rådgivning af udtagningskonsulenterne. Vi anbefaler derfor, at du får vurderet mulighederne for at udtage dine lavbundsarealer. Alle projekter starter med en uforpligtende forundersøgelse for at gennemgå de tekniske muligheder og undersøge lodsejeropbakning, og først senere bliver projektet bindende, så du kan roligt sige JA til en forundersøgelse og dermed få at vide, om dine arealer egner sig til et projekt.

I lang tid har mange medier haft fokus på udtagning af lavbundslande, CO₂-afgifter og iltsvind. Landbruget får skylden for iltsvind i have og fjorde. Der sættes spørgsmålstejn ved de frivillige ordninger, som ligger bag udtagning af lavbundsarealer, og fra mange sider gives der kritik af hastigheden af udtagningen. Landbruget har i forbindelse med Landbrugsaftalen i 2021 meldt ud, at de har en ambition om at udtage 100.000 ha lavbundsland. Landbruget har et behov for at levere resultater for at vise, at de frivillige ordninger fungerer.

Der er udsigt til en CO₂ afgift, der afhængig af, hvordan den udformes, kan blive dyr for dyrkning af lavbundslande. Der er fokus på klimaregnskaber og ESG i virksomheder og banker. Her ses en tydelig effekt på reduktion af klimabelastningen ved at udtage lavbundslande.

Lavbundslandene synker lidt med årene og bliver sværere at dyrke, ikke mindst med udsigt til de større nedbørsmængder som klimaforandringerne giver.

Ny kompensationsmodel

I dag findes der ordninger for udtagning af lavbundslande, hvor du kan få engangskompensation, hvis du beholder jorden, hvor den tidligere dyrkning definerer satsen. I november måned 2023 har Landbrugsstyrelsen introduceret en ny kompensationsmodel, der i højere grad afspejler det reelle værditab på de enkelte marker og ligeledes giver en tidligere udbetaling. Denne model afventer lige nu godkendelse i EU-kommissionen.

Alternativt kan der sættes gang i en jordfordeling, som i det hele taget kan gavne dit landbrug, så du måske får en

bedre arrondering og noget mere dyrkningssikker jord. Der er også mulighed for blot at sælge jorden til almindelig handelspris. Ordningerne er frivillige, og der er medbestemmelse.

Der er således mange gode grunde til at overveje udtagning af lavbundsarealer og bidrage til nutidens krav. Hvis du beholder arealerne, er der efter udtagning stadigvæk mulighed for at afgræsse, tage slæt og gå på jagt, alt afhængig af hvor våde arealerne bliver.

Kontakt SAGROs udtagningskonsulenter

Du kan kontakte SAGROs udtagningskonsulenter for en snak om mulighederne.

Udtagningskonsulent Anita Hingstman Rasmussen, tlf. 7660 2193 / ahi@sagro.dk, og Katrine Falster-Hansen, tlf. 7660 2189 / kfh@sagro.dk, Esbjerg

Udtagningskonsulent Karen V. Thomasen, tlf. 9629 6932 / kvt@sagro.dk, Holstebro

BIOGAS

Vær meget opmærksom inden du underskriver en leverandøraftale

Der etableres biogasanlæg som aldrig før, og mange landmænd vil blive kontaktet med kontraktudkast for det fremtidige samarbejde med biogasanlægget. Det er vigtigt, at du forbereder dig godt og søger rådgivning og hjælp, inden du underskriver en leverandøraftale, da aftalevilkårene kan have vidtgående konsekvenser for dig og din bedrift.

Kilde: SEGES

Når landmænd leverer gylle og gødning til biogas, er mange af leverandøraftalerne udarbejdet af biogasselskabet. Derfor skal du være opmærksom på at få en række punkter med i aftalen, som er til din og bedriftens fordel.

Rundt om i landet skyder der biogasanlæg op med en hastighed, som ikke tidligere er set. Dermed bliver der flere og flere anlæg, som gerne vil have aftaler med landmænd om levering af husdyrgødning.

Der er mange forskellige ejere af biogasanlæggene, og de leverandøraftaler, som landmændene præsenteres for, er også meget forskellige. Nogle er kortfattede, hvor man kun forholder sig til det allermest elementære, mens andre er meget omfangsrige.

Fælles for aftalerne er dog, at det er biogasanlægget, der har forfattet dem. Du vil derfor ofte opleve, at aftalebestemmelserne er udarbejdet på en måde, som mest er til fordel for biogasselskabet.

Ingen skabelon for en perfekt leverandøraftale for biogas

Der findes ikke en skabelon for en "perfekt aftale", da forholdene typisk er forskellige fra anlæg til anlæg, og fra leverandør til leverandør. Men nogle af de emner, der ofte vil være vigtige at få med i aftalen, kan du se i listen nedenfor.

Listen er ikke fyldestgørende, og udviklingen på området går så stærkt, at der hele tiden dukker nye problemstillinger op, man bør forholde sig til i aftalen.

Men det er vigtigt, at du holder dig for øje, at det er før aftalen underskrives, du skal forholde sig til, om der er tale om aftalevilkår, du kan overholde og leve med – ikke mindst i forhold til en eventuel risiko for din bedrift.

Ønsker du at få gennemgået og vurderet den aftale, du er blevet forelagt, kan du kontakte din planterådgiver, som kan henvise til den relevante rådgiver hos SAGRO.

Vigtige punkter at få med i biogasaftalen

- 1 Hvem er parterne – er aftalen direkte med biogasanlægget, eller går det gennem en leverandørforening?
- 2 Er der pligt til at være medlem af en leverandørforening for at kunne levere?

- 3 Hvad binder jeg mig til at levere og aftage? Er det hele bedriftens producerede husdyrgødning, eller er det kun det, der produceres på bestemte ejendomme?
- 4 Hvor lang tid er jeg bundet af aftalen – er der en kortere eller længere uopsigelsesperiode?
- 5 Hvordan er jeg stillet ved ophør af produktion eller salg af bedriften?
- 6 Hvilke krav stilles der til den leverede husdyrgødning, f.eks. til tørstofindhold?
- 7 Hvad er kvaliteten af den afgassede biomasse, jeg får retur? Der bør være en afgivelse af krav til N, P og andre relevante forhold.
- 8 Hvem sørger for, at der sker afhentning og levering af biomasse? Er det biogasanlægget, der har ansvaret?
- 9 Hvilke krav stilles der til afhentningsstedet, herunder til adgangsveje og adgang til tanke? Sørg for at aftale, hvilke kørselsveje, som skal benyttes ved afhentning af biomasse.
- 10 Hvordan sikres det, at transportørerne gør mest muligt for at undgå smittespredning? Der skal være krav om, at lastbiler rengøres, før der afhentes/leveres hos næste leverandør.
- 11 Hvilke procedurer har biogasanlægget for afhentning hos besætninger, der er under offentligt tilsyn på grund af f.eks. Salmonella Dublin? Er det f.eks. sidst på dagen eller sidst på ugen?
- 12 Kan biogasanlægget og/eller transportøren gøres ansvarlig, hvis der sker spredning eller overførsel af smitte på grund af deres forhold?
- 13 Hvordan er økonomien i aftalen? Modtages betaling for den leverede husdyrgødning, og er der udsigt til en bonus, hvis biogasanlægget går godt?
- 14 Hvad gælder i forhold til klimacertifikater og klimagevinster?